

Sveučilište u Zagrebu

Akademija dramske umjetnosti

Studij plesa – nastavnički i izvedbeni smjer

Marina Brajdić, Ajda Nina Škvarč

“Kontakt Impro Jam” na Odsjeku plesa

Zagreb, kolovoz 2024.

Ovaj rad izradile su studentice Odsjeka plesa na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu, Marina Brajdić i Ajda Nina Škvarč pod mentorstvom doc. art. Ane Mrak. Predan je na natječaj za dodjelu Rektorove nagrade za individualni znanstveni i umjetnički rad u akademskoj godini 2023./ 2024. Sve osmišljene plesne vježbe i materijale studentice su radile u suradnji s gostujućim profesorima prof. Iva Hladnik i prof. Jurij Konjar, specijaliziranim u tehnici Kontaktna improvizacija i odgojno-obrazovnim metodama podučavanje te tehnike.

SAŽETAK

“Kontakt Impro Jam” na Odsjeku plesa projekt je nastao iz inicijative studentice druge godine preddiplomskog Studija plesa - izvedbeni smjer, Ajde Nine Škvarč i studentice treće godine preddiplomskog Studija plesa - nastavnički smjer, Marine Brajdić. Projekt je za cilj imao redovito održavanje otvorenih plesnih susreta jednom mjesečno na kojima se pleše Kontaktna improvizacija, kao izvannastavni sadržaj. Cilj je bio osigurati plesni susret kojem se mogu pridružiti svi zainteresirani, time potaknuti raznolikost i dinamiku plesanja te poticati stvaranje nove socijalne mreže ljudi.

Projekt se razvijao kroz period zimskog semestra akademske godine 2023./24. u 5 susreta, od veljače do lipnja, pri čemu su se uspješno osigurali i potrebni temelji kako bi se projekt nastavio s početkom nove akademske godine.

Osim studentica plesa, uključeni su i profesionalni muzičari klasične i jazz glazbene scene, kao i scene eksperimentalnog glazbenog žanra, a na susretima su prisustvovali sudionici širokog spektra različitih umjetničkih ili drugih struka te iskustva u plesu i vještinama kretanja - od onih bez posebnih motoričkih vještina, ljudi s poteškoćama u kretanju i razvoju, amatera u plesu do profesionalnih plesača. Zanimljivost i dinamika projekta proizašla je upravo iz *otvorenosti* plesa prema svima.

KLJUČNE RIJEČI: susret, ples, kontaktna improvizacija, glazba, inkluzija, otvorenost, dostupnost, umrežavanje, plesno znanje

SADRŽAJ

1. UVOD.....	5
2. OPĆI SPECIFIČNI CILJEVI RADA.....	6
3. ISTRAŽIVAČKI RAD.....	8
3.1. Inkluzivnost	10
3.2. Socijalno umrežavanje.....	11
3.3. Zdravstveni aspekt.....	12
3.4. Politički aspekt.....	13
4. TIJEK RADA.....	14
5. POVRATNE INFORMACIJE SUDIONIKA.....	23
6. OGLAŠAVANJE I DOKUMENTIRANJE.....	30
7. SAŽETAK.....	33
8. ZAKLJUČAK.....	35
9. ZAHVALE.....	36
10. KRATKI ŽIVOTOPIS AUTORICA.....	37
11. BIBLIOGRAFIJA.....	38

1. UVOD

"Solo dancing does not exist: the dancer dances with the floor: add another dancer and you have a quartet: each dance with the other and each with the floor."

- Steve Paxton

Ovaj citat Stevea Paxtona, utemeljitelja plesne tehnike Kontaktna improvizacija, bio je uvodna riječ kojom su studentice otvorile projekt "Kontakt Impro Jam" na Odsjeku plesa. Projekt je osmišljen kako bi se svi - ne samo studenti Akademije, već svi zainteresirani, dublje upoznali s osnovnom tehnikom i plesom Kontaktna improvizacija (K.I.). Sa željom da na Kontakt Impro Jam-ovima sudjeluju svi zainteresirani, ovi susreti, pored *umjetničkih vrijednosti*, njeguju *inkluziju, otvorenost* i psihofizičko zdravlje. Sve to sadržano je u samom plesu jer se odvija kroz dodir i zajedničko plesanje. Ono što podrazumijeva uspješnost ove inicijative je redovito održavanje susreta (jednom mjesečno) kojim se gradi mreža ljudi, siguran prostor i okolina pod krovom institucije Akademije te sigurna atmosfera utemeljena u metodičko-pedagoškim kompetencijama studentica uz suradnju s gostujućim profesorima ove specifične tehnike. Osim uspješnosti u posjećenosti Jam-a, potrebno je ostvariti da kvaliteta K.I. Jam-ova bude utemeljena u razumijevanju i otvorenost ljudi koji žele sudjelovati i podržati inicijativu, stoga je ovo mjesto dijeljenja i razmjene *tjelesnog znanja*, odnosno pokreta kao medija izražavanja, na kojima počiva studiranje plesne umjetnosti. Ovi susreti mjesto su na kojem se podržava i poziva na neiscrpn kreativni potencijal ljudi koji sudjeluju, a međusobno povezivanje ljudi i daljnja dobrobit odražava psihofizički zdravstveni benefiti, kako osobni, tako i čitave zajednice. U samom srcu ove inicijative jest politička tema plesa, odnosno da se ovim susretima utječe na postojeću sliku suvremenog plesa široj publici te da se ona mijenja - ples je dostupan svima.

2. OPĆI I SPECIFIČNI CILJEVI

Kontaktna improvizacija (K.I.) specifična je improvizacijska tehnika kretanja koju je razvio i utemeljio avangardni umjetnik Steve Paxton 1960-ih godina u SAD-u. Ta tehnika postala je obavezan dio standardnog obrazovanja glumaca, plesača suvremenog plesa i praktičara ostalih izvedbenih umjetnosti. Ova studentska inicijativa stoga je nastala kao odjek upoznavanja studentica s raznim tehnikama tijekom studija. Pored odabrane tehnike K.I., studentice su mogle primijeniti specifična znanja Release tehnike, somatskih i drugih tjelesnih praksi unutar pedagoških kompetencija prilikom vođenja uvoda u otvoreni sat plesa. To je svojevrsan novonastali prostor u kojem se interes studentica može produbiti, staviti u doticaj s javnosti i napraviti transfer znanja prema ostalim znanjima koja dobivaju pri studiju plesa.

Pored inicijative iz osobnih interesa, od početka vrlo su jasno formulirana pitanja koja obilježavaju to da se ovime utječe na široko područje (plesne) zajednice, institucije plesa i plesnu publiku. Ta formulirana pitanja smo prepoznali u zborniku plesnih tehnika *Dance Techniques* (2010. : 9) koja glase:

“What knowledge do contemporary dancers harbor?

How do they teach it? And where are their actions positioned within society and history?”

Izrazito važan cilj bio je napraviti pomak u političkom aspektu - promijeniti sliku plesa javnosti. Suvremeni ples nema utabati put na našim prostorima, a Odsjek plesa tek je proslavio 10. godišnjicu postojanja. Stoga, osigurati prostor u kojem će ljudi moći upoznati razne aspekte plesanja pod krovom institucije, besplatno, iznimno je važan poduhvat za vidljivost plesne umjetnosti. Time se počela stvarati šira mreža ljudi koji su posjećivali K.I. Jam, a također i potencijalno mjesto budućeg interdisciplinarnog stvaralaštva ljudi koji sudjeluju i upoznaju se.

Tijekom studija, kolegij *Kontaktna improvizacija* i kolegij *Repertoarni projekt - povijesno nasljeđe* studenticama su pružili osnove potrebne za snalaženje u ovoj specifičnoj plesnoj virtuoznosti, upoznatost s povijesnim i političkim kontekstom ove tehnike te upoznavanje s plesnim umjetnicima specijaliziranim u ovoj tehnici. Međutim, zbog male satnice i gostujućih profesora, razvijanje vještina u Kontaktnoj improvizaciji studenticama je postala potreba uzrokovana manjkom mogućnosti za uvježbavanje. Osiguravanje susreta, mreže ljudi koji su upoznati s K.I, prostora za ples i zainteresiranih glazbenika otvorilo se rješenje. Ove sesije nužno podrazumijevaju *otvorenost* studentica prema javnosti, *otvorenost* ljudi prema kontaktu i plesu, iz čega su studentice tijekom projekta prepoznale nove značajne uvide u potencijal koji Kontakt Impro Jam Session na Odsjeku plesa i koji se pruža svima sudionicima.

3. ISTRAŽIVAČKI RAD

Utemeljitelj i osnovne značajke Kontaktne improvizacije

STEVE PAXTON

Steve Paxton američki je plesač i koreograf, rođen 17. lipnja 1939., a umro je 21. veljače 2024. Smatra se jednim od pionira razvoja postmoderne plesne umjetnosti. Paxton je započeo svoju karijeru kao plesač u Plesnoj kompaniji Mercea Cunninghama tijekom 1960-ih godina. Kasnije je postao osnivač Judson Dance Theater, kolektiva umjetnika koji su izazivali tradicionalne plesne konvencije.

Paxton je prepoznat kao jedan od začetnika postmoderne plesne umjetnosti, pokreta koji je odbacio narativ i virtuoznost često povezane s klasičnim plesom, naglašavajući umjesto toga svakodnevne pokrete i fokus na sadašnji trenutak. Najpoznatiji je po razvoju Kontaktne improvizacije, plesnog oblika koji uključuje spontani pokret i fizički kontakt između dvoje ili više ljudi, zbog čega ga često nazivaju "ocem" ovog plesa. Ova praksa imala je značajan utjecaj na svijet plesa i improvizacije pokreta.

Steve Paxton je predani učitelj, koji svoje ideje i prakse nesebično dijeli sa studentima i kolegama umjetnicima. Vodio je radionice i rezidencije širom svijeta, pridonoseći širenju svog inovativnog pristupa pokretu. Tijekom svoje karijere, Paxton je stvorio brojne koreografske radove, surađujući s umjetnicima iz raznih disciplina. Njegov pristup često uključuje istraživanje odnosa između pokreta, percepcije i okoliša.

OSNOVNE ZNAČAJKE KONTAKTNE IMPROVIZACIJE

Kontakt improvizacija (K.I.) predstavlja odstupanje od tradicionalnih plesnih formi, nudeći radikalnu re-interpretaciju pokreta, koreografije i međuljudske dinamike. Povijesno gledano, K.I. je našla svoj početak u postmodernoj plesnoj eri, vremenu kada su koreografi i plesači nastojali odmaknuti se od krutih tehnika i unaprijed određenih struktura. Kasne 1960-e i rane 1970-e bile su obilježene duhom eksperimentiranja, izazivajući norme plesa. U tom je kontekstu Steve Paxton uveo Kontaktnu improvizaciju 1972. godine, nakon svojih iskustava na Europskoj konferenciji o kontaktu u Berlinu 1971. godine.

Kontaktna improvizacija, u osnovi, uključuje spontani fizički dijalog između sudionika, često u obliku dueta. Plesači sudjeluju u razmjeni težine, dodira i dinamike, intuitivno reagirajući na pokrete jedni drugih. Praksa istražuje koncepte ravnoteže, gravitacije, zamaha i osjetljivosti, naglašavajući kontinuiranu i neskrptiranu razmjenu između tijela.

Društvene aspiracije Stevea Paxtona za K.I. protežu se izvan granica plesnih studija i izvedbenih prostora. On vidi CI kao transformativnu praksu sposobnu potaknuti dublje veze i razumijevanje među ljudima. Paxton promatra praksu ne samo kao oblik umjetničkog izraza, već i kao društveni eksperiment koji ruši barijere i potiče autentičnu komunikaciju. Jedinstven aspekt K.I. leži u naglasku na neposrednost fizičke komunikacije, nadilazeći verbalni jezik. Kroz dodir i pokret, sudionici se upuštaju u zajedničko istraživanje, stvarajući prostor gdje se hijerarhija razgrađuje, a stvara se međusobno razumijevanje.

Paxtonova vizija proteže se izvan pojedinca, zamišljajući K.I. kao mikrosvijet društvenog sklada koji može doprinijeti stvaranju povezanijeg i empatičnijeg svijeta. Kako se K.I. razvijala, proširila se izvan tradicionalnih plesnih konteksta. Praksa je pronašla primjene u terapijskim okruženjima, inicijativama za izgradnju zajednice i procesima rješavanja sukoba. Paxtonove društvene aspiracije za CI ostvarile su se jer praksa postaje alat za utjelovljenje principa jednakosti, pristanka i zajedničke odgovornosti.

Izvedba "Proxy" (1970.) odigrala je ključnu ulogu u oblikovanju etosa K.I. U ovom revolucionarnom komadu, Paxton je izazvao uspostavljene norme uključujući ne-plesače u izvedbu. Ovo odstupanje od tradicionalne plesne stručnosti naglašava inkluzivnu prirodu K.I., tvrdeći da svatko, bez obzira na svoje plesno iskustvo, može sudjelovati na ravnopravnoj osnovi. "Proxy" je izvedba koja je redefinirala granice plesa, naglašavajući potencijal pokreta kao univerzalnog jezika dostupnog svima.

Integracija K.I. u terapijska okruženja ogledava se u njejoj primjeni u području plesne pokretne terapije. Terapeuti su koristili principe K.I. kako bi olakšali utjelovljeni izraz, komunikaciju i međuljudsku povezanost. Ovo proširenje K.I. izvan područja umjetničke izvedbe pokazuje njenu svestranost i potencijal za rješavanje širih društvenih potreba.

U inicijativama za izgradnju zajednice, K.I. je korištena kao alat za poticanje osjećaja pripadnosti i suradnje. Radionice i događaji usmjereni na K.I. pružaju prostore za pojedince iz različitih sredina da se okupe, prelazeći verbalnu komunikaciju i stvarajući veze kroz

zajednička iskustva pokreta. Ove inicijative usklađuju se s Paxtonovom vizijom K.I. kao prakse koja nadilazi granice pojedinca, promičući društvenu harmoniju.

Zaključno, Kontaktna improvizacija, oblikovana od strane Stevea Paxtona, ima bogatu povijest obilježenu ključnim trenucima, radionicama i izvedbama. Europska konferencija o kontaktu, "Proxy" i mnoge druge Paxtonove izvedbe povijesni su primjeri koji naglašavaju evoluciju K.I. Njene primjene u terapijskim okruženjima, inicijativama za izgradnju zajednice i procesima rješavanja sukoba pokazuju dalekosežni utjecaj Paxtonovih društvenih aspiracija. Kontakt improvizacija stoji ne samo kao plesna praksa, već kao svjedočanstvo potencijala pokreta da nadilazi granice i potiče smislene veze u raznolikim sferama života.

3.1. Inkluzivnost

Glavna misao bila je stvoriti prostor gdje se može doći, plesati i komunicirati. Inkluzija stoga podrazumijeva da svatko dolazi s onim što može i zna, radi onoliko koliko može, a ostalo je prepušteno esenciji improvizacije - neprovidnost stvaralaštva zasnovanim na dodiru. Također, osnovni pojmovi koji se vežu uz pojam *inkluzija* su pojmovi *otvorenost* i *prihvatanje*, gdje su svi ravnopravni neovisno o dobnoj, spolnoj, etničkoj, političkoj, seksualnoj i rasnoj različitosti, kao niti prema različitostima u senzo-motoričkom kapacitetu niti fizičkim vještinama kretanja. Na sesijama su prisustvovali ljudi koji pripadaju srednjim, mladim i starijim dobnim skupinama, a također i sudionica u invalidskim kolicima te sudionica s ograničenim opsegom kretanja.

Redovitim održavanjem Kontakt Impro JAM-a i financijskom pristupačnošću, u ovoj studentskoj inicijativi osigurano je da svi zainteresirani mogu sudjelovati. Vizija studentica bila je stvoriti siguran prostor za istraživanje i razvoj, gdje baš svatko može proširiti svoje znanje i iskustva.

Ono što je u istraživačkom smislu ovdje zanimljivo jest da se potiče briga koja onda definira i sami pokret. Dodir koji se koristi u Kontaktnoj improvizaciji nije grub, nije nepromišljen, međutim nije niti nekonkretan. Dodir je informacija, i kao takav zahtjeva jasnoću kojom se komunicira te ima širok spektar varijacija kojim se potiče dinamika, energija i kvaliteta

plesanja. Osim što su pružena pravila dodirivanja koja su navedena, želi se postići ono osnovno što dodir uistinu nudi, a to je direktna povezanost koja potiče daljnji razvoj.

3.2. Socijalno umrežavanje

Kontakt Impro Jam susreti okupljali su ljude koji, ne samo iz umjetničkih područja, imaju interesa prema novim uvidima polazeći iz svoje profesije. Tako su to postali susreti i mjesto upoznavanja ljudi koji vide potencijale interdisciplinarnog stvaranja.

Velika prednost je ta što se susreti odvijaju pod krovom Akademije, odnosno institucije. To pruža određenu razinu ozbiljnosti koja K.I. Jam čini mjestom povjerenja, dok je sudjelovanje besplatno. Sudionici na svakom K.I. Jam-u bili su samo djelomično dugogodišnji praktičari ovog plesa, zatim profesionalni plesači i glumci, a pridružilo bi se jednako toliko entuzijasta koji tek upoznaju ovu praksu. Nastavno na poglavlje o inkluziji, to je mjesto na kojem svi uče,

jedni od drugih, stoga mjesto upoznavanja na K.I. Jam-u je mjesto širenja vidika pojedinaca i ujedno stvaranje novih poveznica među ljudima u uistinu inkluzivnom okruženju.

3.3. Zdravstveni aspekt

Plesna umjetnost je psihofizička aktivnost koja implicira promišljeno kretanje. Stvaranje pozitivne atmosfera Kontakt Impro Jam-a produkt je njegovanja pozitivnih vrijednosti (uvažavanja, otvorenosti, brige, dobre komunikacije, spontanosti, sigurnosti, povjerenja itd.) koje se ostvaruju konkretno - u pokretu, u dodiru. U poglavlju 3. Tijek rada - Povratne informacije, jasno se može zaključiti kako su sudionici imali izrazito pozitivno iskustvo ne samo kao pojedinci, nego kao grupa. Osim što se time ostvaruje pozitivnu informaciju na promišljanje pojedinca u trenutku, na osjećaj samopouzdanja i donošenja odluka, sami pristup tijelu izrazito je osjetljiv, a zbog toga i efekatan. Kontaktna improvizacija stvara tjelesno znanje koje je ekonomično i prirodno, radeći s naporima koja se oslanjaju na funkcionalnost tijela u pokretu i komunikaciju, a nimalo na vanjsku sliku plesa. Već je spomenuta terapijska primjena K.I. u fizičkom i socijalnom aspektu pojedinca i društva, a postoje mnogi primjeri gdje profesionalni praktičari K.I. rade u bolnicama pri oporavku teških slučajeva oboljenja i tjelesnih oštećenja.

3.4. Politički aspekt

Umjetnost djeluje onda kada stvara pomak u senzorijskom doživljaju pojedinca, ili šire javnosti. Ukoliko se ne događa promjena u senzorijskom zapažanju, koja posljedično radi pomak u percepciji, onda ne možemo govoriti o provođenju umjetničkih vrijednosti, već samo o konzumiranju zabavnog programa. To nije slučaj Kontaktne improvizacije, koja po sebi nastaje u ideji promjene paradigme društva i djeluje neposredno, izravno, dodirom. Djelovati na kretanje pojedinca uistinu znači napraviti pomak u tome kako netko doživljava svijet. Problem društva koji ne njeguje pozitivne vrijednosti, koje ne propituje način života niti podržava kulturu prisustvovanja umjetničkim događanjima, po sebi traži rješenja u radikalnijim pristupima, kao što je u ovom slučaju ples - posebice nakon što je društvo tek nedavno pretpilo pandemiju i za posljedicu uskratilo spontanitet dodira. Bavljenje umjetnosti i prisustvovanje umjetničkom izričaju nužno je javni, a time i politički čin. Sve što se stavlja u javni prostor ima svoja politička obilježja - konvencije, pravila ponašanja, hijerarhiju, komunikaciju itd. Kontaktna improvizacija pruža iskustvo *drugoga*, uvijek je u živom okruženju i uvijek ima svjedočanstvo druge osobe. Zbog drugih postajemo više svjesni sebe, a ta uzajamna veza gradi jedno posebno okruženje i kulturu življenja, kao i umjetnički pečat koji ostaje kao potvrda realnosti koju stvaramo.

4. TIJEK RADA

Održane sesije

Kontakt Impro Jam održavan je jednom mjesečno, u pet susreta unutar 5 mjeseci, a jednostavno pamtljiv termin: *zadnji petak u mjesecu*, omogućio je da se sudionici mogu osloniti na kontinuitet projekta ili se ciljano pridružiti. Svaki održani K.I. Jam bio je drugačiji, na kojima su bili različito vođeni uvodi, različiti glazbenici i glazbeni žanrovi te različiti polaznici u velikom broju - novi i stalni. Prosjek u broju sudionika bio je 35 ljudi što je iznimno zadovoljavajuća brojka. U suradnji s glazbenicima koji bi donosili različite stilove i instrumente, uz konzultiranje s profesionalnim plesačima i pedagogima u ovoj tehnici: Iva Hladnik, prof. i Jurij Konjar, prof., studentice su organizirale vođene uvode u koje bi unosile različite pristupe tijelu, tjelesne i tehničke prakse, pristupe kontaktu i kreativnim rješenjima koji bi zatim prešli iz vođenog uvoda u otvoreni (ne-vođeni) dio Jam-a.

JAM 1 - 38 sudionika 1.3.2024.

Glazbenik: Miro Manojlović (bubanj i elektronika)

Fotograf: Nikola Sredar

JAM 2 - 40 sudionika 29.3.2024

Glazbenici: Cura i Dečko - Vanesa Petrac i Ivan Marojević Rojla (elektronička muzika)

JAM 3 -36 sudionika 26.4.2024

Glazbenici: Ana Kovačić (saksofon) i Miro Manojlović (bubanj i elektronika)

Fotograf: Sanja Merćep

JAM 4 - 37 sudionika 24.5.2024

Glazbenici: Ana Kovačić (saksofon) i Miro Manojlović (bubanj i elektronika)

Fotograf: Jona Tomić

JAM 5 - 27 sudionika 21.6.2024.

Glazbenici: Cura i Dečko - Vanesa Petrac i Ivan Marojević Rojla (elektronička muzika)

Uspješno se uspostavila mreža ljudi koja se kontinuirano upoznaje s Kontaktnom improvizacijom, pridonosi sesijama plesa te koja nastavlja osiguravati mjesto kojem mogu prisustvovati i novi sudionici. Ova inicijativa ima viziju nastavka održavanja susreta - stvoriti trajnu prisutnost, a ne samo povremeni događaj.

Osiguravanje prostora i tehničkih uvjeta

Kontaktna improvizacija pleše se u udobnoj pamučnoj odjeći, bez čarapa i s povezanom kosom. Važno je ukloniti sav nakit ili predmete koji bi mogli biti opasni, kako na osobi tako i unutar prostora. U prostoru mora biti osigurano mjesto za glazbenike: instrumenti, udaraljke i razglas. Također, sudionici smiju koristiti udaraljke tijekom plesa i doprinijeti Jam-u.

Uvod u sesiju

Svaki susret započeo bi dobrodošlicom i upoznavanjem u krugu. Krug je forma koja podržava osjećaj prisutnosti i ravnopravnosti. Studentice bi uvodnu riječ započele dobrodošlicom, citatom Stevea Paxtona, predstavljanjem i isticanjem pravila plesanja - demonstracijom onih najvažnijih (koja su također isprintana i zalijepljena na zid). Svatko bi izgovori svoje ime te uz to ima li ozljedu, koliko je upoznat s otvorenim Jam sesijama i kakvo iskustvo ima u tome ili u kretanju generalno. Ovakav uvod je važan kako bi se uveo smireni tempo te kako bi svatko ima priliku odmah na početku biti čut i viđen.

Na svakom K.I. Jam-a ispostavilo se da postoji nekoliko stranih sudionika, stoga su svi susreti bili vođeni na engleskom, a također i da ima sve više sudionika nikada nisu plesali niti upoznali ovu tehniku, posebice iz razloga što nisu imali gdje.

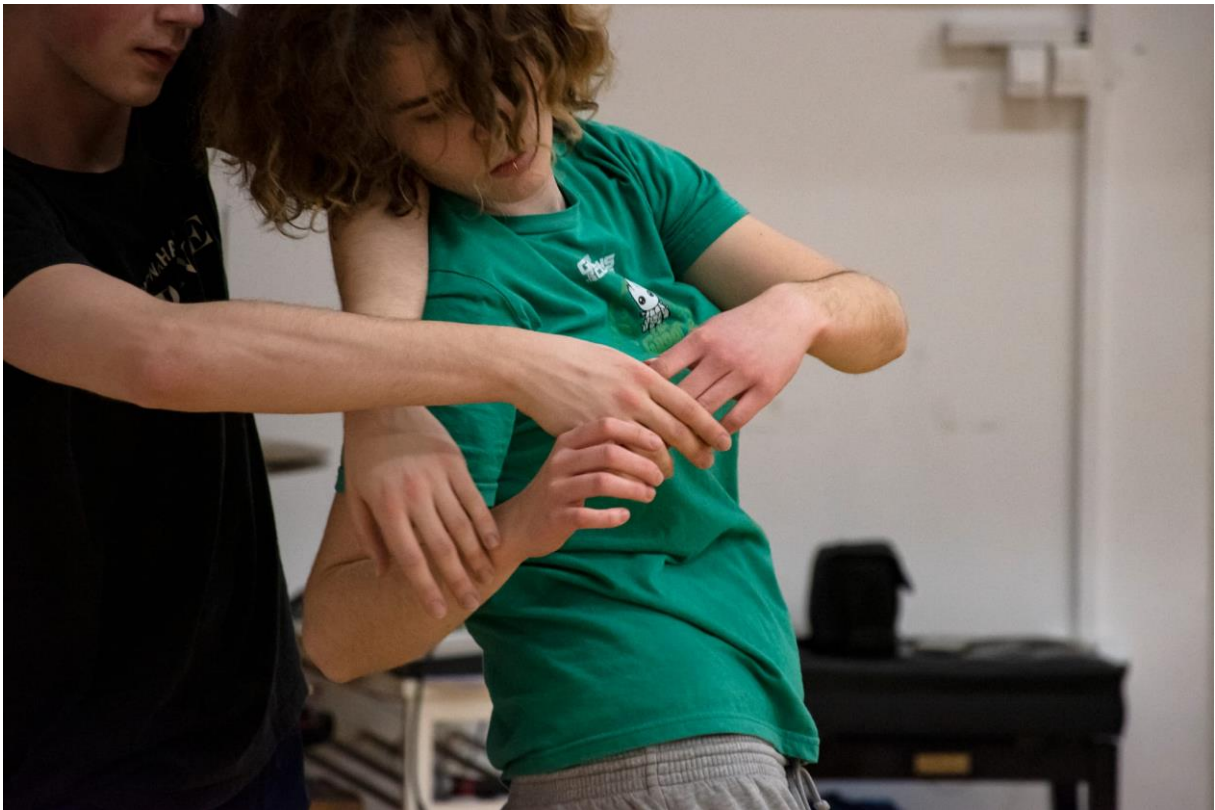
Vođeni uvod u Kontakt Impro Jam predstavlja tjelesnu, motoričku i psihosocijalnu pripremu sudionika, kao i ozračja u kojem se pleše. On služi tome da se napravi prijelaz iz društvenog ponašanja u tjelesnu osjetilnost. Prostorni uvjeti plesanja i ozračje koje grupa stvara moraju biti sigurni i poticajni kako bi se ples odvio, odnosno kako bi se potaknula kreativnost.

Što se tjelesno-motoričke pripreme tiče, prvo je nužno ostvariti kontakt sa sobom, svojim tijelom i pripremiti ga kako bi se mogli upustiti u ples s drugima. Tijelo je instrument kojim se izražavamo i potrebno je napraviti distinkciju od svakodnevnih kretnji, oslušivati ga, uzemljiti se i s punom pažnjom graditi novu percepciju kretanja, osjetljivu na dodir. Tek nakon toga, ostvarujemo kontakt s drugima. Čitav uvod vođen je od strane studentica i pomno isplaniran, pri čemu je sadržaj osmišljen prema znanjima iz svih tjelesnih i plesnih tehnika, s kojima se studentice tijekom studija susreću, te po uzoru na osnovne uvodne vježbe tehnike Kontakta improvizacije. Također, uvod je vođen prema didaktičko-metodičkim načelima koje tijekom obrazovanja stječu.

Prenošenje znanja između K.I. Jam-a i kolegija:

- Iskustvena anatomija 1 i 2
- Funkcionalna anatomija
- Kondicijska priprema
- Kontaktna improvizacija
- Kreativni ples
- Suvremena plesna tehnika (SPT)
- Metodika i Nastavna praksa SPT-a
- Pedagogija
- Didaktika

Pravila

Pravila plesanja na susretima su bila ona standardna i ona koja smo sami postavili. Osnovna pravila plesanja onih standardnih - pristup, način hvata, pravila sigurnosti, uvijek su bila jasno izgovorena i demonstrirana. Ostala pravila bila su isprintana i izvješena na zidovima na nekoliko mjesta, stoga su sudionici uvijek mogli pročitati i stvoriti svijest o mogućim situacijama i povećati pažnju.

5. POVRATNE INFORMACIJE SUDIONIKA

“Inicijativa i organizacija kontakt improvizacijskih jam-ova od strane studentica i studenata odsjeka plesa pri ADU Zagreb velik je i značajan skok za kontakt scenu u Zagrebu, a samim time i u Hrvatskoj. Naime, unazad 15-ak godina, koliko se manja skupina entuzijasta posvećuje širenju interesa prema ovoj praksi, koraci i napreci su maleni i ponekad jedva vidljivi. Posjećenost jam-ova pri ADU uistinu iznenađuje, broji ponekad i 40-ak plesača. Ono što pogotovo iznenađuje su dobne skupine zainteresiranih, velika većina polaznika mlađih su do srednjih dobnih skupina, koji se na amaterskoj razini bave plesom i pohađaju tečajeve, uglavnom suvremeno plesne, u raznim plesnim studijima. To je populacija izuzetno motivirana i sa entuzijazmom da produbi svoj interes prema samoj praksi, a samim time djeluje, širi i osnažuje krhku kontakt zajednicu u nas. Ne mogu se oteti ideji da je ta skupina pogotovo zainteresirana jer se jam-ovi organiziraju pod okriljem plesnog odsjeka ADU, krovne institucije za ples na području Hrvatske. Ono što mene osobno najviše veseli i budi nadu je da se polaznici jam-ova interesiraju i dolaze na radionice kontakt improvizacije sa internacionalnim učiteljima koje, na početku spomenuta grupa entuzijasta, sprovodi kroz godinu. Samim time postavljaju dobre temelje u tehnici i samoj filozofiji prakse za daljnji osobni razvoj u isto, širenju zajednice i otvaranju mogućnosti za redovno prakticiranje kroz različite forme koje kontakt improvizacija nudi.

Sa nadom da će inicijativa opstati,

Vladimira Šančić”

“Pozdravljam srdačno inicijativu studentica Odsjeka plesa koje su pokrenule kontinuirane Kontakt Impro Jamove u prostorima Akademije Dramske Umjetnosti tijekom akademske godine 2023./2024.. Jamovi su se pokazali kao bogato mjesto susreta, izvrsno su organizirani, uključuju sudjelovanje profesionalnih i amaterskih muzičara kao i profesionalnih i amaterskih plesača/ica. Upravo je ovakav oblik jammanja nedostajao zagrebačkoj sceni pa su ovi jamovi polučili jako dobar odaziv polaznika/ca raznih praksi, tehnika i backgrounda- i to ne samo iz Zagreb već i iz drugih gradova . Nadam se da će se ova inicijativa nastaviti i narednih godina i

da će sljedeće generacije nastaviti organizirati ove susrete s jednakim entuzijazmom i predanošću.”

- Iva Hladnik

“Dvorana dupkom puna ljudi okupljenih iz želje da zajedno plešu, da uče jedni od drugih i jedni s drugima....studentice i studenti Akademije, profesionalni plesači, amateri, učitelji, nastavnici...Nekima je to prvi dolazak u prostor Akademije, prva informacija da se tu studira ples; dijele svoje oduševljenje atmosferom, prostranom dvoranom, entuzijazmom koji prepoznaju među studentima...Starije kolegice i kolege alumni vraćaju se u dvoranu u kojoj su proveli intenzivne godine studija s novim iskustvima; susret njih sa sadašnjim studenticama i studentima obostrano je osnažujući... Nevelika, ali rastuća lokalna CI zajednica dobiva novi zamah; otvoren je prostor suradnje, dijeljenja i zajedničke odgovornosti....”

- Anonimno

“Pozdrav,

šaljem ovaj mail kako bih se zahvalila što ste pokrenuli ovaj prekrasan događaj. Nažalost, bila sam samo jedanput i to na prvoj radionici koja je bila fantastična! Kako mi je ovo bilo prvi put na kontakt impro.u, bojala sam se kako će sve izgledati, kako će sve proći, a onda hoću li se ja osjećati ugodno i sposobno da se prepustim i proplešem jer je prošlo već dosta dugo da nisam plesala zbog ozljede koljena. Sve je prošlo i bolje nego što sam očekivala! Odlični voditelji, ekipa, muzika, energija te mogućnost da se povežeš s osobama na novoj razini. Stvarno svaka čast svakome tko je radio na ovome da se pokrene i održava jer je malo ovakvih događaja koji stvarno vrijede i bilo bi šteta ne razvijati dalje. Jedva čekam nove datume!!!”

- Lea Filipović

“Bilo mi je predivno iskustvo dolaziti više-manje redovno na kontakt impro. Imam 56 godina i bila sam u potrazi za nečim gdje se mogu sasvim slobodno izraziti i u svom ritmu pratiti kako se osjećam u tijelu i u kontaktu s drugima. Tu sam se prvi put susrela sa suvremenim plesom,

što je dodatno obogatilo moje iskustvo. Hvala vama puno, Ajdi i Marini, na vođenju i svim glazbenicima koji su nas pratili.”

- Bredy Tuđina

“Ono što su studentice Marina Brajdić i Ajda Nina Škvarč napravile jest bilo upravo ono što je Gradu Zagrebu trebalo, a to je stvaranje živog i aktivnog mjesta na kojemu ljudi unutar i izvan plesne struke mogu plesati ravnopravno.

Sudjelovala sam na četiri od pet kontakt impro jama, i to mi nije bilo prvo iskustvo s kontaktom s obzirom da sam, više kolateralno nego namjerno, završila na seminaru Petre Hrašćanec prije četiri godine. Osim što su djevojke ispunile moju dugogodišnju želju da napokon *kontakt improvam* negdje, kroz vođenje radionica su se iskazale kao mentorice u nastanku: uvijek profesionalne, jasne, pedantne i korektne.

I za kraj, da istaknem važnost kontakt impro radionica na ADU: Kad sam bila jako fizički loše, majka me pitala "Ajme, ne ideš valjda i na kontakt večeras.", a ja sam joj rekla "Mama, kontakt do smrti!".”

- Andreja Lemić

“Za mene koji sam amaterski plesač kontakt impro je prava rijetkost da se nađem u tako kvalitetnoj plesnoj situaciji.

Široki plesni vokabular plesača sa ADU mi je dao priliku da isprobam mnoge dijaloge za koje nisam ni slutio da će biti mogući.

Najiskrenije se nadam da će se praksa otvorenih vrata nastaviti i ako je ikako moguće da bude češće od jednom mjesečno”

- Karlo Pavičić

“Ulazim u prostor i osjećam laganu kontrakciju jer svjesna sam da ulazim u prostor duboke i iskrene razmjene.

U kontaktnoj improvizaciji nikad ne znam što me čeka, kako ću i gdje, s kim. To neznanje se i dalje manifestira kao spomenuta kontrakcija u tijelu, ali s vremenom učim kako se u tom neznanju nalazi ljepota, igra i izbor. Toliko izbora!

Hrabrost i otvorenost su važni za ovu praksu, a one se grade u sigurnoj, dovoljno izazovnoj okolini.

Na prvi contact improvisation jam koji su Marina i Ajda održale na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu došla sam bez očekivanja, a iz susreta izašla s obnovljenom ljubavi prema plesu i razmjeni s drugima. Djevojke su stvorile prostor i uvjete izrazito fluidne kako bi se prilagodili svakome, a istovremeno dovoljno uzemljene kako bi svi oni koji su došli osjetili vodstvo, podršku i zdravu sigurnost. Ono što smatram magičnim je činjenica kako su uvjeti koje su djevojke kreirale za nas indirektno postali osobno iskustvo jer iako su kontaktne improvizacije zajednička praksa, ona po mom mišljenju poziva na izgradnju odnosa prvobitno sa samim sobom.

S čim dolazim danas u ovaj prostor?

Koji su moji kapaciteti?

Poziva li me moje tijelo na testiranje vlastitih granica kako bih rasla, otkrila nešto novo o sebi?

Čuvaju li me neke granice danas kako bih ostala u svome centru i valjalo bi ih oslušivati, poštivati?

U redu je ako nekad propustim, pogriješim.

Kako ću komunicirati s drugim,

Jesam li svjesna drugoga?

Kako da držim prostor za sebe i drugoga u našem zajedničku plesu,

Kako da čistog srca i očiju pristupim drugome,

Jer je svaki novi ples nova energija, novi jezik, novi spoj, nikad kreiran ranije.”

- Lorena Mijatović

“Ove godine sam se prvi put susrela s ImproJAMom i imala sam jako lijepo iskustvo. Divno je bilo vidjeti ljude kako su povezani i voljni isprobati nešto novo i djevojke koje su vodile projekt su bile divne. Odlično su manevrirale uvodom i ljudima, nikad nije bilo dosadno!”

- Gabrijela Kambić Kovačić, studentica 2. godine preddipl. Studija suvremeni ples

“Kao bivšoj studentici plesnog odsjeka na ADU jako me razveselila činjenica da su studenti samoinicijativno uspjeli stvoriti i održati redovan ImproJAM koji je bio iznimno dobro organiziran uz super glazbenike te ugodan i za vanjske, amaterske polaznike. Stigla sam nažalost prisustvovati samo na jednom ImproJAMu, ali bilo mi je dovoljno da se zaželim još i s njega odem ispunjena inspiracijom, veseljem i osjećajem pripadnosti u zajednicu ljudi koji su se u tom trenutku nalazili u dvorani iako velik broj njih nisam poznavala. Tu bih zaslugu pripisala studentima koji su organizirali događaj i vrlo spretno proveli jam od samog uvoda do njegovog završetka stvarajući ugodnu atmosferu u dvorani i pažljivo usmjeravajući jam. Dodatan plus bio je izbor glazbenika za svaki jam, ali i redovito i pravovremeno objavljivanje na društvenim mrežama čime su pridonijeli širenju kulture kontaktne improvizacije u Zagrebu. Hvala im!”

- Iva Katarinčić, alumna Odsjeka plesa

“Impro Jam na ADU je za mene dragocjen jer se događa u redovnim terminima i time nudi rijetki prostor za vježbu i prakticiranje Kontakt improvizacije u Hrvatskoj općenito. Posebnost Impro Jam-a u organizaciji studenata Odsjeka plesa leži u činjenici da je otvoren za polaznike s različitim plesnim iskustvima, vođen od strane studentica čije obrazovanje uključuje vođenje plesnih klaseva i procesa na visoko profesionalnoj razini, a uz to je i besplatan! Toga nema nigdje i zahvalna sam na svojim kolegicama koje su pokrenule i vode ovaj projekt.”

- Ivona Mezulić, studentica 3. godine preddipl Studija suvremeni ples

“Bila sam 2. puta na impro jamu i svaki put mi je bilo potpuno novo iskustvo. Pošto studiram ples, sličnim zadacima se bavim svaki dan, ali ono što je drugačije i predivno na impro jamu je da se upoznam sa novim tijelima koja se ne bave plesom i to me na neki način inspirira. Volim osjetiti kako se ljudi kreću i vidjeti ih kako uživaju u kontaktu te zajedničkom plesu. Uvijek se jako dobro zabavim, a i isprobam nešto novo tako da se svakako veselim sljedećem susretu :)”

- Lea Filipčić, studentica 2. godine preddipl. Studija plesa pri ADU

“Ovo ljeto sam prvi puta (ali zasigurno ne i zadnji) prisustvovao na impro jamu. Koncept ovakvog okupljanja me oduševio tako da sam već prije dolaska imao visoka očekivanja. Ugodna atmosfera, super glazba i sloboda pokreta nadmašili su moja visoka očekivanja već na samom startu. Međutim, ono što me najviše impresioniralo je bio pristup voditeljica - Ajde i Marine, koje su nas kroz razgovor uvele u ples na tako suptilan i prirodan način da se taj razgovor jednostavno pretočio u govor tijela. Upoznao sam puno divnih ljudi i osjetio koliko je oslobađajuće dopustiti svojem tijelu da se na ovakav način izražava i stupi u kontakt s drugima!”

- Sandi Homolak

“ADU Contact impro jam-gnijezdo sreće i ponovnog otkrivanja scenskog sebe

Kada sam neplanirano svratila na svoj prvi jam na akademiji ove zime nisam znala da se zapravo radi o specifično "contact" impro jamu. Oci su mi se ozarile pred ulazom u dvoranu Lexa kada sam saznala. Contact impro za mene jedno je od najljepših puteva rada na sebi, povezivanja sa sobom i partnerom što je u mom glumačkom radu ključno. Bila sam sretna poput malog djeteta kad sam saznala da vjerne studentice planiraju organizirati ovakvo što iz mjeseca u mjesec. Pojavila sam se na jamu kad god sam stigla, što je na kraju bilo tri ili četiri puta i svaki put sam otišla doma preporođena i zahvalna timu koji nam je svima to omogućio. Nevjerojatno je koliko se povjerenja, ljubavi i kreative jednostavno dogodilo svaki put kad sam dosla, čak i kad bi stigla u dvoranu u nekom grču. Pustiti tijelo da se izražava samo od sebe, bude brze, sporije, nježnije ili hrabrije, sa sobom ili partnerom, ali uz veliku budnost, oprez i postovanje prema svim prisutnim tijelima, ne može ne nadahnuti umjetnika koji se nade u toj bujici i učiniti da ode kuci ispunjenog srca s novim otkrićima o bićima u pokretu. To je iskustvo pritom još dragocjenije jer nije dostupno uvijek i svugdje. Od dovoljno velikog prostora, vodstva ljudi od povjerenja do mogućnosti susreta s ljudima koje vidimo prvi put u životu, svi mi koji smo i jednom prisustvovali, možemo biti zahvalni svima koji su nam takvo iskustvo omogućili.”

- Ana Dora Bajto, studentica 1. godine diplomskog Studija glume

“ADU Contact ImproJam is the highlight of my month. I’ve been looking for a safe place to dance in Zagreb for a long time, and attending these sessions allows me to feel connected to the community, build wonderful connections with dancers, musicians and artists alike, and have a place to just be free. The organizers have done such a great job inspiring us and bringing in wonderful music for us to dance to. I’ve attended ImproJam several times this year and am looking forward to participating next year! “

- Tanya Ariana Bendiš, profesionalna plesačica u kazalištu Komedijska

“Kao muzičar sam sudjelovao u više kontakt impro jamova na kojima su organizacija i kvaliteta komunikacije bile na visokoj razini. Jasno postavljena pravila kontaktne improvizacije ponovljene su prije svake seanse u svrhu jasnoće u slučaju dolaska osoba koje nisu prije sudjelovale. Improvizacije u glazbeno plesnoj komunikaciji su nešto što se ovim putem razvija i time se potiče muzikalnost i osjećaj za ritam studentima, kao i svima prisutnima. Vjerujem da su kontakt impro jamovi od velike važnosti za studente plesa kao i za cijelu akademiju i sveučilište.”

- Miro Manojlović, prof. korepetitor

6. OGLAŠAVANJE

Oglašavanje projekta odvijala se na više razina. Prva faza uključivala je izradu i postavljanje postera, koji su bili ključni za okupljanje ljudi i širenje informacija o događaju. Uz dozvolu, posteri su postavljeni u Zagrebačkom plesnom centru, plesni centar TALA, pučko otvoreno učilište i druga obrazovna mjesta kao što je Muzička akademija, FFZG, FER i drugi fakulteti, studentski domovi, kina Kinoteka i Tuškanac, lokacijama Knjižnice grada Zagreba, Zagrebačkom kazalištu mladih i raznim drugim kazalištima, Pogon jedinstvo te u prostorijama Akademije dramskih umjetnosti, poput LEX-a i izvedbene dvorane Scena F22. Također, posteri su postavljeni po raznim kulturnim lokacijama i cafeima, primjerice Backstage i Botaničar, gdje se okupljaju različite grupe ljudi. Kreiranje i dijeljenje plakata omogućilo je da se dopre do šire publike izvan plesne scene te su stekle nove vještine poput dizajna i kreiranja i suradnje sa studentima dizajna.

Drugi važan aspekt oglašavanja bile su društvene mreže, čija se važnost danas ne može ignorirati. Službena Facebook stranica Odsjek plesa/Dance Department postavio bi događaj nekoliko tjedana unaprijed, a dijeljenje događaja je obavezno u otvorenim dugogodišnjim grupama Contact impro Croatia i Contact impro Slovenija. Također, napravljen je i Instagram profil Contact Impro Jam koji održava. Korištenjem društvenih mreža, uspjelo se proširiti vijest izvan granica suvremene plesne scene u Zagrebu i doprijeti do ljudi koji nisu nužno plesači ili iz Hrvatske. Time su privučeni gosti iz država poput Slovenije, Španjolske, Argentine i Francuske. Osobe izvan plesne scene istaknule su važnost društvenih mreža u promociji Jamu, jer inače ne bi saznale za njega s obzirom na to da ne posjećuju mjesta gdje su postavljeni fizički promotivni materijali.

DOKUMENTIRANJE

Na susretima je bio omogućen način snimanja koji uključuje to da na svaki sudionik uzme kameru, postavljenu na ulazu u dvoranu, i zabilježi kadrove Jam-a birajući trenutke, trajanje, perspektivu snimanja. To je predstavljalo da se na još jedan način može sudjelovati u Jam-u i novo iskustvo percipiranja plesa - kroz objektiv. Isto tako, plesači mogu birati hoće li kamera

postati dio plesa ili će ju ignorirati, stoga je to za sve bio još jedan aspekt iskustva plesanja i kreativnog trenutka. Od dobivenih kadrova, studentice su u suradnji s kolegama s Odsjeka za video montažu, napravile promotivni video koji je objavljen na društvenim mrežama. Ovi videozapisi dočarali su atmosferu i energiju Jam-ova.

Snimanje i fotografiranje u suradnji s kolegicama i kolegama s Odsjeka snimanja omogućila je dokumentiranje ukupno 3 susreta, dok je njima omogućila vrlo specifično iskustvo u fotografiranju plesa, štoviše otvorenog plesanja gdje i sami sudjeluju na plesnom podiju. Fotografiranje pokreta, posebno u prostorima s puno ljudi i radnim osvjetljenjem predstavljalo je jedinstvenu priliku za zahtjevnu vježbu.

VIDEO MATERIJALI:

Promocijski video Kontakt Impro Jam-a objavljen na službenoj Facebook stranici Odsjek plesa/Dance Department

- <https://fb.watch/ubuAVJrjgt/>

7. SAŽETAK

“Kontakt Impro Jam” na Odsjeku plesa projekt je nastao iz inicijative studentice druge godine preddiplomskog Studija plesa - izvedbeni smjer, Ajde Nine Škvarč i studentice treće godine preddiplomskog Studija plesa - nastavnički smjer, Marine Brajdić. Projekt je za cilj imao redovito održavanje otvorenih plesnih susreta jednom mjesečno na kojima se pleše Kontaktna improvizacija, kao izvannastavni sadržaj. Cilj je bio osigurati plesni susret kojem se mogu pridružiti svi zainteresirani, time potaknuti raznolikost i dinamiku plesanja te poticati stvaranje nove socijalne mreže ljudi.

Projekt se razvijao kroz period zimskog semestra akademske godine 2023./24. u 5 susreta, od veljače do lipnja, pri čemu su se uspješno osigurali i potrebni temelji kako bi se projekt nastavio s početkom nove akademske godine.

Osim studentica plesa, uključeni su i profesionalni muzičari klasične i jazz glazbene scene, kao i scene eksperimentalnog glazbenog žanra, a na susretima su prisustvovali sudionici širokog spektra različitih umjetničkih ili drugih struka te iskustva u plesu i vještinama kretanja - od onih bez posebnih motoričkih vještina, ljudi s poteškoćama u kretanju i razvoju, amatera u plesu do profesionalnih plesača. Zanimljivost i dinamika projekta proizašla je upravo iz *otvorenosti* plesa prema svima.

KLJUČNE RIJEČI: susret, ples, kontaktna improvizacija, glazba, inkluzija, otvorenost, dostupnost, umrežavanje, plesno znanje

SUMMARY

"Contact Impro jam" at the Dance Department at ADU (Academy of Dramatic Arts) was created from the initiative of the students from the second-year Bachelor's degree dance study - performance course, Ajda Nina Škvarč, and a student from the third-year Bachelor's degree dance study - teachers course, Marina Brajdić. The project's major goal was a consistent, regular holding of open dance meetings (Jams) once a month, where contact improvisation is danced as extracurricular content. The goal was to ensure a dance meet that anyone interested can join, thereby encouraging diversity and dance dynamics as well as creating a new social network of people.

The project developed during the course of the winter semester of the academic year 2023/24 in 5 meets, from March to June, where they were successful in setting the necessary foundations so that the project can continue with the beginning of the new academic year.

Besides the dance students, others involved were professional musicians of the Classical and Jazz music scenes, as well as the scene of the experimental music genre. The meetings were attended by participants from a wide spectrum of different artistic or other professions and with different experiences in dance and movement skills - from those without special motor skills, people with movement and development difficulties, amateurs in dance to professional dancers. The appeal and dynamism of the project stem precisely from the openness of dance to everyone.

KEY WORDS: meeting, dance, Contact improvisation, music, inclusion, openness, availability, networking, dance knowledge

8. ZAKLJUČAK

“Just the pleasure of moving and the pleasure of using your body is, I think, maybe the main point. And the pleasure of dancing with somebody in an unplanned and spontaneous way, when you're free to invent and they're free to invent and you're neither one hampering the other - that's a very pleasant social form.”

- *Steve Paxton*

Odjek ove studentske inicijative, vizije i realizacije ima svoju vidljivost u nekoliko aspekata podizanja kulturnih vrijednosti u široj zajednici. To može biti mjerljivo u vrlo dobroj posjećenosti Jam-ova, odnosno buđenju interesa i samom okupljanju ljudi, u privlačenju sudionika iz okolnih gradova i država te iz uvođenja ovakvih programa u privatne prakse sudionika i njihovim zahvalama. Ples kao generička ljudska aktivnost treba imati kvalitetu i dostupnost svima kako bi se postigao standard kazališne kulture na društvenoj razini. Prepoznavanje umjetničkih vrijednosti u plesu su upravo u tome što se mijenja paradigma društvenih i kulturnih značajki - improvizacija i referencijalnost koja počiva na tjelesnom kontaktu direktni su ulazi u doživljaj i promišljanje vrijednosti koje njegujemo kao društvo. To je ono što je svaki sudionik ponio sa sobom i na što se može verbalno reflektirati kada govori o iskustvu plesanja. S druge strane, pozitivan osjećaj koji sudionik ima prilikom Kontakt Impro Jama, i kojeg nosi, dovoljan je da se osvijeste odgojne vrijednosti društva - kako utječemo jedni na druge? Kako prenosimo vrijednosti kao što su uvažavanje, povezivanje, otvorenost, hrabrost, spontanost, dobre vještine komunikacije.

9. ZAHVALE

Prvenstveno, zahvaljujemo svim sudionicima koji su bili dio Kontakt Impro Jam-a !

Zahvaljujemo glazbenicima: Miro Manojlović (bubanj i elektronički efekti), Ana Kovačić (saksofon), Cura i Dečko - Vanesa Petrač i Ivan Marojević Rojla (elektronička muzika) koji su oplemenili svaki susret, njihovom nezamjenjivom trudu, profesionalnosti i kreativnosti. Posebno zahvaljujemo profesoru Miri Manojloviću na tehničkoj podršci i ustupljanju ručne kamere.

Zahvaljujemo svima zaposlenima Odsjeku plesa i Dekanatu ADU na odobravanju projekta i ustupljanju prostora, što su prepoznali i u potpunosti podržali našu inicijativu!

Zahvaljujemo stručnim profesorima u polju Kontaktne improvizacije: prof. Ivi Hladnik, doc. art. Zrinki Šimičić Mihanović, doc. art. Ani Mrak i prof. Juriju Konjaru na suradnji i davanju povratnih informacija!

Zahvaljujemo kolegi i kolegicama s Odsjeka snimanja: Nikola Serdar, Jona Tomić i Sanja Merćep što ste zabilježili trenutke Kontakt Impro Jam-a, obogatili nas svojim angažmanom i foto materijalima.

Zahvaljujemo kolegi s Odsjeka montaže Jurici Nikoliću za montažu zvuka i video materijala za Promo video K.I. Jama!

Zahvaljujemo kolegicama i kolegama s Odsjeka plesa što su bili uz nas!

10. KRATKI ŽIVOTOPIS AUTORICA

Marina Brajdić (Zagreb, 1997.) studentica je preddiplomskog Studija suvremeni ples - nastavnički smjer pri Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu. Nastavno na srednjoškolsko glazbeno i plesno obrazovanje, Marina bira nastaviti profesionalno se obrazovati kao plesna edukatorica te sudjeluje na važnim konferencijama, seminarima i programima koji se tiču plesa, pedagogije, metodike i koreografije. Zanima ju istraživanje različitih tehnika, pronalazak osobnog plesnog jezika i propitivanje konteksta u kojem ples nastaje - usavršiti se koreografski i pedagoški. Na fakultetu je prepoznata po svom angažmanu te je ispunjavala dužnosti demonstratorice tokom 3 godine studija.

Ajda Nina Škvarč (Slovenija, 2003.) studentica je preddiplomskog Studija suvremeni ples - izvođački smjer, pri Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu. Oduvijek zainteresirana za koreografiju, Ajda je već tijekom školovanja stvorila nekoliko manjih radova koji su prikazani na festivalima u Sloveniji. Nakon završetka gimnazije za suvremeni ples u Sloveniji, odlučila se posvetiti koreografiji i dramaturgiji, koje planira dalje usavršavati nakon završetka studija. U svom radu istražuje složene procese izgradnje i funkcioniranja kazališnog aparata, s posebnim naglaskom na socio-kulturne aspekte kazališta, istraživanje granica između izvedbe i teorije te propitivanje uloge publike u suvremenoj izvedbi.

11. BIBLIOGRAFIJA

Banes, Sally. *Terpsichore in Sneakers: Post-Modern Dance*. Wesleyan University Press, 1987.

Banes, Sally, Steve Paxton: Physical Things” in „Terpsichore in Sneakers”, Wesleyan University Press 1987.

Burt, Ramsay. Goldberg Variation and the Angel of History” u TDR (1988-)Vol. 46, No. 4 (Winter, 2002), pp. 46-64 (19 pages), Cambridge University Press

Burt, Ramsay. *Judson Dance Theater: Performative Traces*. Routledge, 2006.

Diehl, Ingo. Dance Techniques 2010 — Tanzplan Germany. Uredili Ingo Diehl i Friederike Lampert. Leipzig: Henschel Verlag in der Seemann Henschel GmbH & Co. KG.

Foster, Susan Leigh. "Movement's Contagion: The Influence of Dance Movements on Cultural Practices." In *The Drama Review*, vol. 34, no. 4, 1990, pp. 56-69.

Henessy, Keith. The Experiment Called Contact Improvisation; Historical Essay.
[https://www.foundsf.org/index.php?title=The Experiment Called Contact Improvisation](https://www.foundsf.org/index.php?title=The_Experiment_Called_Contact_Improvisation)
pristupljeno 10. kolovoza 2024.

Nikolaeva, Alexandra; Little, Nita. Contact Improvisation and Politics: Excerpts from Nita Little’s Conversation with Peter Pleyer on CI and Politics at Contact Festival Freiburg 2013.

<https://contactquarterly.com/contact-improvisation/newsletter/view/contact-improvisation-and-politics#> pristupljeno 10. kolovoza 2024.

Novack, Cynthia J. *Sharing the Dance: Contact Improvisation and American Culture*. University of Wisconsin Press, 1990.

Paxton, Steve. "The History of Contact Improvisation: The Birth of a Dance Form." In *Dance Research Journal*, vol. 34, no. 2, 2002, pp. 50-54.

Paxton, Steve: Improvisation Is a Word for Something That Can’t Keep a Name” in Dils, Ann Albright, Cooper, Ann: Dance History Reader

Stark Smith, Nancy. Harvest- One History of Contact Improvisation, a talk given by Nancy Stark Smith at the International Contact Festival Freiburg, Germany, 2005

[https://contactquarterly.com/cq/unbound/view/harvest-a-history-of-ci#\\$](https://contactquarterly.com/cq/unbound/view/harvest-a-history-of-ci#$) pristupljeno 10. kolovoza 2024.